

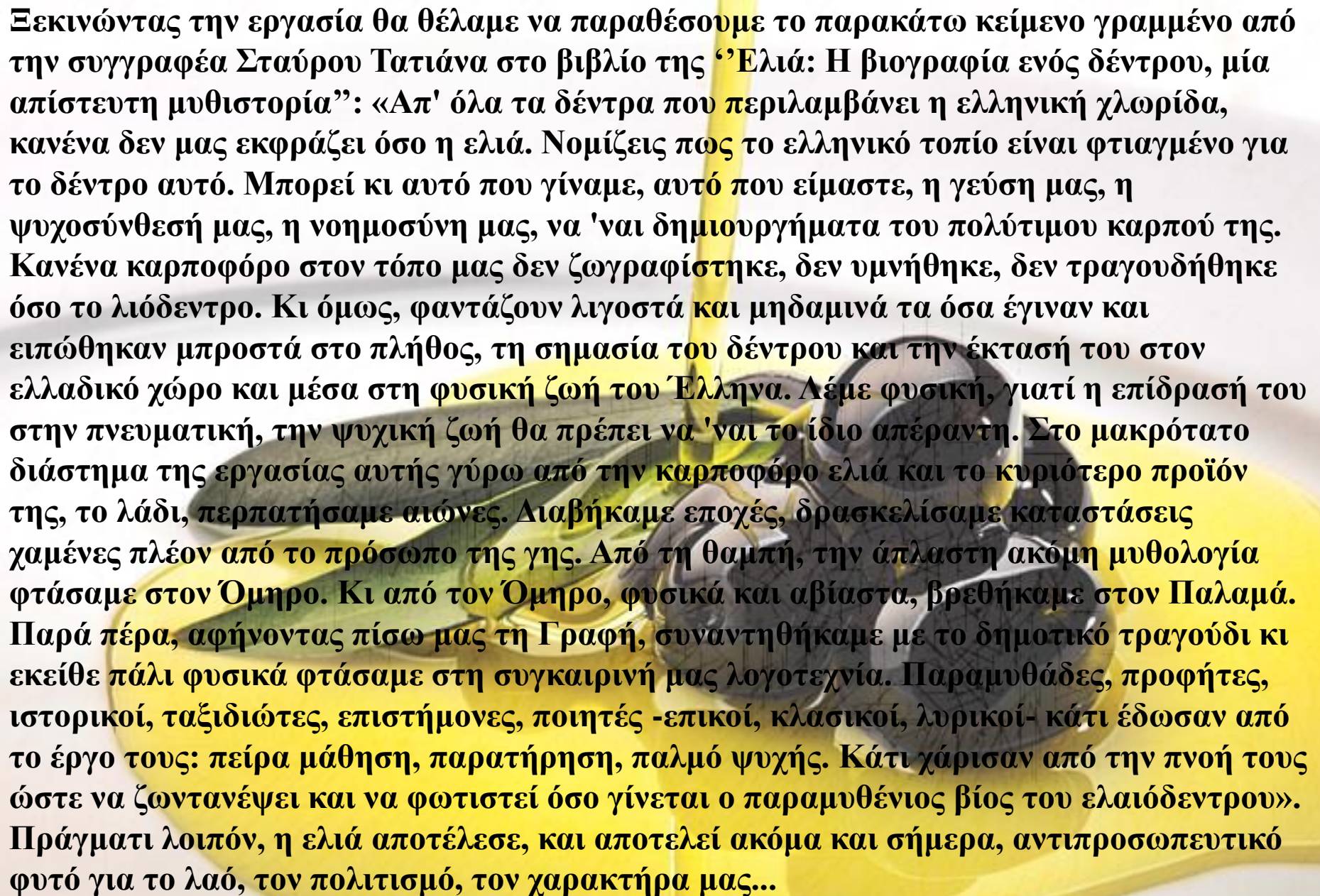
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΙΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η ΕΛΙΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Η ΥΠΕΥΘΗΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
Αλεξάνδρη Ελευθερία

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ:
Δημαράκης Κοσμάς
Δράκου Άννα
Καίρης Μάριος
Κομίνη Ιωάννα
Σουλάνδρος Τάσος

Ξεκινώντας την εργασία θα θέλαμε να παραθέσουμε το παρακάτω κείμενο γραμμένο από την συγγραφέα Σταύρου Τατιάνα στο βιβλίο της ‘Ελιά: Η βιογραφία ενός δέντρου, μία απίστευτη μυθιστορία’: «Απ’ όλα τα δέντρα που περιλαμβάνει η ελληνική χλωρίδα, κανένα δεν μας εκφράζει όσο η ελιά. Νομίζεις πως το ελληνικό τοπίο είναι φτιαγμένο για το δέντρο αυτό. Μπορεί κι αυτό που γίναμε, αυτό που είμαστε, η γεύση μας, η ψυχοσύνθεσή μας, η νοημοσύνη μας, να 'ναι δημιουργήματα του πολύτιμου καρπού της. Κανένα καρποφόρο στον τόπο μας δεν ζωγραφίστηκε, δεν υμνήθηκε, δεν τραγουδήθηκε όσο το λιόδεντρο. Κι όμως, φαντάζουν λιγοστά και μηδαμινά τα όσα έγιναν και ειπώθηκαν μπροστά στο πλήθος, τη σημασία του δέντρου και την έκτασή του στον ελλαδικό χώρο και μέσα στη φυσική ζωή του Έλληνα. Λέμε φυσική, γιατί η επίδρασή του στην πνευματική, την ψυχική ζωή θα πρέπει να 'ναι το ίδιο απέραντη. Στο μακρότατο διάστημα της εργασίας αυτής γύρω από την καρποφόρο ελιά και το κυριότερο προϊόν της, το λάδι, περπατήσαμε αιώνες. Διαβήκαμε εποχές, δρασκελίσαμε καταστάσεις χαμένες πλέον από το πρόσωπο της γης. Από τη θαμπή, την άπλαστη ακόμη μυθολογία φτάσαμε στον Όμηρο. Κι από τον Όμηρο, φυσικά και αβίαστα, βρεθήκαμε στον Παλαμά. Παρά πέρα, αφήνοντας πίσω μας τη Γραφή, συναντηθήκαμε με το δημοτικό τραγούδι κι εκείθε πάλι φυσικά φτάσαμε στη συγκαιρινή μας λογοτεχνία. Παραμυθάδες, προφήτες, ιστορικοί, ταξιδιώτες, επιστήμονες, ποιητές -επικοί, κλασικοί, λυρικοί- κάτι έδωσαν από το έργο τους: πείρα μάθηση, παρατήρηση, παλμό ψυχής. Κάτι χάρισαν από την πνοή τους ώστε να ζωντανέψει και να φωτιστεί όσο γίνεται ο παραμυθένιος βίος του ελαιόδεντρου». Πράγματι λοιπόν, η ελιά αποτέλεσε, και αποτελεί ακόμα και σήμερα, αντιπροσωπευτικό φυτό για το λαό, τον πολιτισμό, τον χαρακτήρα μας...

ΟΙ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ

✧ Η χρήση της ελιάς στην αρχαία εποχή ήταν πολύ μεγάλη. Το γεγονός αυτό φαίνεται και από τις απεικονίσεις της ελιάς σε νομίσματα, αγγεία ακόμα και σε τοίχους καθώς και σε κοσμήματα. Έτσι φαίνεται ότι για τον αρχαίο κόσμο η σημασία της ελιάς ήταν πολύ μεγάλη. Επιπλέον αποτελούσε σύμβολο ειρήνης, σοφίας, γονιμότητας, ευημερίας, ευφορίας, τύχης αλλά και νίκης.

EIKONEΣ

ΕΡΓΑ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

☞ Σε αυτό το υπόθεμα θα αναφέρουμε κάποια πράγματα για την τέχνη της ελιάς κατά την ρωμαϊκή και βυζαντινή εποχή. Δεν έχουμε πολλές πληροφορίες δυστυχώς, γιατί εκείνη την εποχή ασχολήθηκαν περισσότερο με την καλλιέργεια της ελιάς και όχι με την τέχνη της. Η ελιά είναι γνωστή από τους αρχαιότετους χρόνους, και πιθανότατα κατάγεται από το χώρο της ανατολικής Μεσογείου. Σύμφωνα με την αρχαία ελληνική παράδοση, πατρίδα της ελιάς είναι η Αθήνα και η πρώτη ελιά φυτεύτηκε από την Αθηνά στην Ακρόπολη. Οι Έλληνες ήταν ο πρώτος λαός που καλλιέργησε την ελιά στον ευρωπαϊκό μεσογειακό χώρο.

EIKONEΣ

Η ΕΛΙΑ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

✧ Στα ομηρικά χρόνια η ελιά φαίνεται να είχε το δικό της ξεχωριστό ρόλο στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Το λάδι και την ελιά τα βρίσκουμε τόσο στην Ιλιάδα όσο και στην Οδύσσεια. Στο πέρασμα των χρόνων οι πληροφορίες για την ελιά και το λάδι πολλαπλασιάζονται. Από τις μαρτυρίες των αρχαίων συγγραφέων αλλά και από τα αρχαιολογικά ευρήματα βεβαιωνόμαστε πως η εξάπλωση της ελαιοκαλλιέργειας συμπίπτει με ένα ανώτερο στάδιο πολιτισμού. Όσο αναπτύσσεται ο πολιτισμός, το ελαιόδεντρο γίνεται ακόμη πιο πολύτιμο. Το δέντρο της ελιάς και το ελαιόλαδο είναι πάντα μοναδική πηγή έμπνευσης για διαπρεπείς νεοέλληνες ποιητές και πεζογράφους ακόμα και στις μέρες μας.

Νίκος Καζατζάκης

☞ Ευτυχές φέτος κλίβαζαν οι ελιές χοντρό
καρπό γεμάτες
Κι ο νοικοκύρης κοκορεύεται, χυνουν
οι ελιές στο νου του
Τα πλήθια ενός του τρίζουν λιοτριβειά,
Τα στάματα τρουλιάζουν
Κυλάει στις σκάφες το αγουρόλαδο
κι ο λιόζουμος αχνίζει
και τα βαθιά λαδογναλακοπούν
Αραδιαστά πιθάρια

(Οδύσσεια Δ' 187-191)

Οδυσσεάς Ελύτης

Ω Ε, σεις στεριές και θάλασσες
τ' αμπέλια κι οι χρυσές ελιές
ακούστε τα χαμπέρια μου
μέσα στα μεσημέρια μου.
Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνώ
μόνον ετούτο αγαπώ.

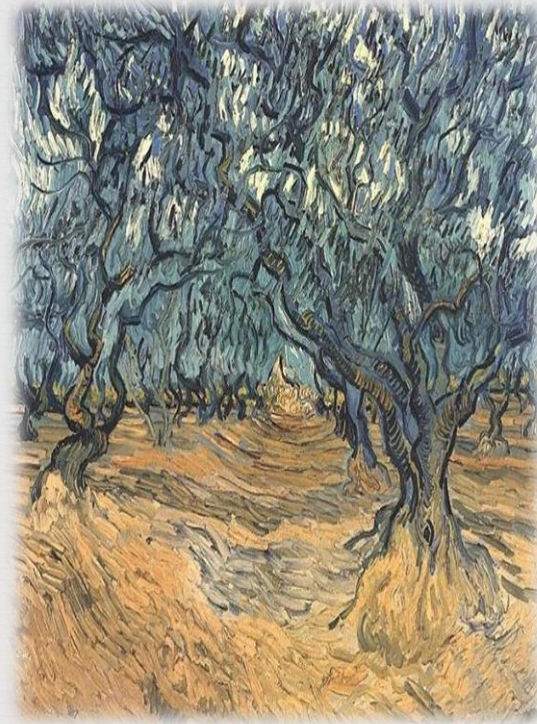
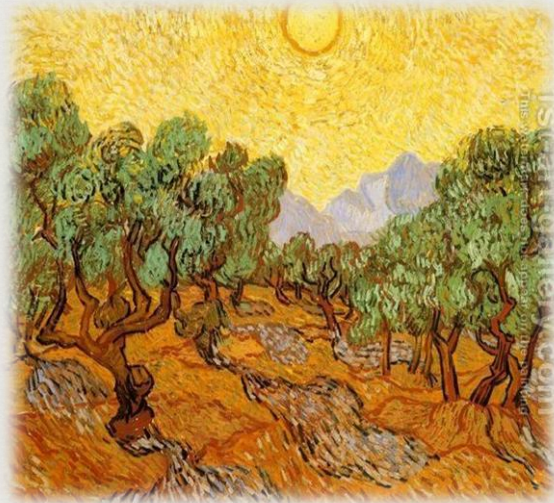
☞ Έζησα τ' όνομα το αγαπημένο
Στον ίσκιο της γιαγιάς ελιάς
Στον ρόχθο της ισόβιας θάλασσας
(...)
Χάραξα τ' όνομα το αγαπημένο
Στον ίσκιο της γιαγιάς ελιάς
Στον ρόχθο της ισόβιας θάλασσας.
(Ήλιος ο Πρώτος)

Η ΕΛΙΑ ΣΤΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

✻ Πριν ο άνθρωπος επινοήσει τη γραφή, ζωγράφιζε. Και ζωγράφιζε ό,τι έβλεπε. Η φύση με την χλωρίδα και την πανίδα της στάθηκαν οι κύριες πηγές της έμπνευσής του. Γι' αυτό και οι Έλληνες, που ζούσαν μέσα σε απέραντους ελαιώνες δεν έμειναν αδιάφοροι από τους ωραίους κυματισμούς των σταχτοπράσινων φύλλων της ελιάς και έδωσαν τις πρώτες εικονιστικές αποδόσεις της.

EIKONEΣ

ΤΕΛΟΣ

